

۱- عین العبارة التي إعراب المفعول به فيها فرعى:

- ① سافرنا كثيراً إلى البلاد المختلفة في السنوات الماضية.
③ في يوم شاهدت الطالبين سعيًا سعيًا كثيراً.

۲- عین نوع الاعراب ل (أرجع) في :

أنهم أرسلوني إليك لكي أرجع إليهم بالأخبار السارة

- ① مرفوع ② مجزوم ③ مجرور ④ منصوب

۳- عین النعت ليس جملة؟

- ① إلهنا إله سخر الكائنات لخدمته؟
③ وخلق لنا حدائق ذات بهجة تُسقي بالماء؟
② وأنزل الماء من سماء زينها بالغيوم؟
④ فأيتها الإنسان! ما غرك بربك الكريم!

۴- هناك أسرار جعلت للعالم، لا تدرك إلا بعد أن يُسبح خالقها! عین الفاعل:

- ① ليس هناك فاعل ② الاسم الظاهر: خالق ③ الضمير المستتر في «تدرك»: أنت ④ «ت» في «جعلت» و «أنت» في «تدرك»

۵- اجعل (كان) بدل (ان):

إنَّ البلاءَ للمؤمنِ امتحانٌ ← (كان) ..... للمؤمنِ.....

- ① البلاء- امتحان ② البلاء- امتحان ③ البلاء- امتحان ④ البلاء- امتحان

۶- عین الاعراب التقديرى: نزل الوحي على موسى (ع) في وادى طور فذلك هدى من الله

- ① موسى - وادى - هدى ② الوحي - موسى - وادى ③ موسى - وادى - طور - هدى ④ الوحي - موسى - وادى - ذلك

۷- عین الصحيح فى المبنى للمجهول:

أعطيتها ثمن الكتاب

- ① أعطى ثمن الكتاب. ② أعطيت ثمن الكتاب. ③ أعطيت ثمن الكتاب. ④ أعطت ثمن الكتاب.

۸- أى عبارة لايشتمل على المضارع المنصوب؟

- ① أما الرسول فقد نجاه الله ليوصل أداء رسالته من المدينة.
③ فاختار الرسول ابن عمه على بن ابي طالب ليقوم بعملين هامين.
② أولاً بأن يبقى في مكة لأداء الأمانات.
④ صدقت انهم أكرموني لأننى أصيد لهم و لا أتكلم.

۹- عین الأخطاء فى العبارة التالية:

حاولي اليوم فى تربية نفسك كي تتالين الراحة

- ① اليوم - تربية ② تربية - نفس ③ تتالين - الراحة ④ نفس - تتالين

۱۰- ما هو اعراب «عشر» في الجملة التالية؟

أقسط المقاتلون عشر طائرات حربية

- ① مفعول به ومنصوب محلاً ② مفعول به ومنصوب محلاً ③ تمييز ومنصوب ④ مضاف اليه و مجرور

۱۱- انتخب الصحيح

- ① قرأت الكتاب ثلاثة أيام ② قرأت الكتاب ثلاث أيام ③ قرأت الكتاب ثلاثة يوماً ④ طالعث ثلاث يوماً

۱۲- عين الخطأ:

- ① ان المحققين ثابتين فى امورهم ② ان المحققين كانوا ثابتين فى امورهم ③ المحققون كانوا ثابتين فى امورهم ④ كان المحققون ثابتين فى امورهم

۱۳- ما هو الخطا عن اعراب الكلمات ؟

الله يعلم و أنتم لاتعلمون

- ① الله : مرفوع باعراب ظاهرى ② يعلم : مرفوع به اعراب ظاهرى و محلى ③ أنتم : مرفوع محلاً ④ لا تعلمون : مجزوم به لاء الناهية

١٤ - عَيِّن الصحيح في النعت :

- ١ هذه أرض أمشى عليها متواضعةً لأنّها مطهرةٌ بدماء الطاهرة
٣ كتبت على الورقتين النظيفة ثم دفعتهما إلى المعلم

١٥ - ما هو المناسب للفراغ «الحسن و الحسين (عليهما السلام) ..... شباب أهل الجنة؟»

- ١ سيدان ٢ سيدين ٣ سيدا ٤ سيدى

١٦ - عَيِّن الصحيح:

- ١ زارنا ضيفان اثنتان و معهما سبع أولاد!
٣ اشترى والدى سيارة واحدة و كرسيّان اثنتان!

١٧ - عَيِّن المبتدأ معرّفًا بالإضافة:

- ١ طلاب صفنا الأول فازوا في مسابقات المدرسة في الفصل الماضي!
٣ الطفلة الصغيرة كانت تسير في الشارع وحدها فأنا ساعدتها!

١٨ - عَيِّن الخطأ في العلامات الفرعية للإعراب:

- ١ إِنَّ الصّفات الحسنَة فيكَ جعلتك من المحسنين!
٣ شاهد عالم الفلك في السماء آيات كثيرة فتعجب كثيرًا!

١٩ - عَيِّن الجملة الّتي فيها نائب الفاعل:

- ١ لا تُؤيّد كلامك قبل أن تتأمّل فيه! ٢ لى خطّه لا يُدرّكها أحد!
٣ إنتشر هذا الخبر في المدينه! ٤ تُعرف الأشياء بأضدادها!

٢٠ - عَيِّن الخبر ليس مقدّمًا:

- ١ إنّ في هذا الصّف طالبين مجدين!
٣ كان الفارابى يسهّر الليل للمطالعة و ما كان في بيته مصباح!

٢١ - ما هو غير المناسب للفراغ؟ الطّلاب ..... في أداء واجباتهم حتّى الآن!

- ١ ما قَصّروا ٢ لن يُقَصّروا
٣ لم يُقَصّروا ٤ اجتهدوا

٢٢ - عَيِّن العبارة الّتي ما جاءت فيها علامة فرعية للإعراب:

- ١ شعب ايران يدافع عن المظلوم و يهجم على الظّالم!
٣ أنتم إخوان في الذين أنّها الاصدقاء!

٢٣ - عَيِّن الخطأ من حيث استعمال الأفعال:

- ١ الكسلان لم ينجح في حياته في المستقبل!
٣ من طلب النجاح في نهاية السنة الدراسية فعليه الإجتهد!

٢٤ - عَيِّن مرجع ضمير نائب الفاعل جمعاً مكسراً:

- ١ تفرس الأشجار الخضراء في حديقتنا تزيّن بيتنا تزييناً!
٣ فى شركتنا موظفون مجدون قد أنتخبوا بقدراتهم لا توصياتهم!

٢٥ - عَيِّن جملةً في محلّ الرفع:

- ١ رأى ذئب جائع حمارين سمينين يأكلان العشب!
٣ أأمرنى أن أكسر صناديق قوم قد توكّلوا على ربّهم!

٢٦ - عَيِّن ما جاء فيه الوصف و الإضافة معاً:

- ١ الظبى حيوان عاشق يحبّ الجمال فكيف يمكن أن نقتله!
٣ وجدت في المكتبة كتاباً يُبين لى أسرار الطبيعة!

٢٧ - عَيِّن الممنوع من الصّرف بعلامة فرعية للإعراب:

- ١ الحمد لله الذى وهب لى على الكبر إسماعيل و إسحاق
٣ سافرت إلى مدينة شيراز و زرت الأماكن الأثرية!

٢٨ - عَيِّن الخطأ في «لا» النافية للجنس:

- ١ لا السيف اقطع من الحق. ٢ لا فصل آخر من الصيف. ٣ لا تلميذ كسلان في صفنا. ٤ لا وحدة أو حش من العجب.

٢٩ - عَيِّن المناسب للجواب عن الأسئلة التالية

عَيِّن العبارة التي ما جاء فيها التكرار:

- ① «إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ»
 ② من يحمل تلك القرية إلى بيت المرأة؟
 ③ خرج عليٌّ وصديقه من البستان الذي يقع قرب بيتها!
 ④ وضع الإحسان في غير موضعه ظلم!

٣٠ - ■■ عَيِّن المناسب للجواب عن الأسئلة التالية:

مَيِّز الصحيح في البناء للمجهول:

- ① أرسلنا مدافعي الحرم إلى حرب الكفار في سوريا! ← أرسل مدافعي الحرم إلى حرب الكفار في سوريا!
 ② نتحمل في حياتنا المشاكل للحصول على حياة أفضل! ← نُحْمَلُ في حياتنا المشاكل للحصول على حياة أفضل!
 ③ تُخرجون الأعداء المعتدين من أراضينا العزيرة! ← يُخْرَجُ الأعداء المعتدون من أراضينا العزيرة!
 ④ أخی الأكبر ألف مقالات كثيرة في المجالات الثقافية! ← أَلْفُ مقالات كثيرة في المجالات الثقافية!

پاسخنامه تشریحی

۱ - گزینه ۳

در این گزینه «الطالبین» مفعول به و منصوب به اعراب فرعی «ی» می باشد.

متوسط

۲ - گزینه ۴

با توجه به عامل نصب لکی فعل مضارع اُرْجِع منصوب است.

آسان

۳ - گزینه ۴

در سایر گزینه ها جملات وصفیه عبارتند از:

(۱) سَخَّرَ ... (۲) زَيَّنَّهَا ... (۳) تُسْقَى ...

که موصوف آن ها نکره است و به ترتیب عبارتند از: ۱- اله ۲- سماء ۳- حدائق

آسان

۴ - گزینه ۱

هناك أسرار جُعِلَتْ (فعل مجهول) للعالم، لا تَذَرُكَ افعال (فعل مجهول) إِلَّا بعد أَنْ يُسَبِّحَ خَالِقُهَا (نائب فاعل) افعال موجود در این جمله فعل مجهول است

پس در این جمله فاعل وجود ندارد.

آسان

۵ - گزینه ۳

«البلاء» اسم «كان» و مرفوع، «امتحاناً» خبر «كان» و منصوب.

آسان

۶ - گزینه ۱

موسی و وادی «تقدیراً مجرور به حرف جر / «هُدًى» تقدیراً مرفوع است (چون خبر برای مبتدا می باشد). اسم مقصور در هر سه حالت رفع و نصب و جر،

اعراب تقدیری دارد، و اسم منقوص تنها در دو حالت رفع و جر، اعرابش تقدیری است.

آسان

۷ - گزینه ۲

أعطى فعل دو مفعولی است و در مجهول کردن فعل های دو مفعولی، فعل مجهول با مفعول اول مطابقت می شود و مفعول دوم به حالت نصب در جمله تکرار

می شود. توضیح اینکه به جای ضمیر متصل «ها» که در اینجا مفعول به اول است، ضمیر مستتر «هی» نایب فاعل شده است.

نکته: اگر مفعول به ضمیر باشد فعل مجهول به صیغه ی همان ضمیر می آید ها = شماره ی ۴ ← فعل مجهول = شماره ی ۴ یعنی أُعْطِيتَ)

آسان

۸ - گزینه ۴

در سایر گزینه ها لیواصل، أَنْ يَبْقَى، لَيَقُومَ مضارع منصوب هستند.

آسان

۹ - گزینه ۴

«نفس» مضاف الیه است و باید مجرور باشد. «تتألین» باید منصوب با حذف «نون» باشد زیرا «کی» از حروف ناصبه است. و به صورت نفس و تنالی بیاید.

آسان

۱۰ - گزینه ۱

با توجه به معنی عبارت (رزمندگان ده هواپیمای جنگی را ساقط کردند).

متوسط

۱۱ - گزینه ۱

بررسی موارد در سایر گزینه ها: معدود عدد ۳ جمع است و مجرور (رد گزینه های ۳ و ۴) و عدد در جنس، مخالف مفرد معدود خود می آید (رد گزینه ی ۲)

آسان

۱۲ - گزینه ۱

چون «ثابتین» خبر إِنْ است باید مرفوع باشد. اسم جمع مذکر در مرفوع با وَنْ و در منصوب با یَنْ می آید و خبر إِنْ باد با وَنْ بیاید.

آسان

۱۳ - گزینه ۴

زیرا شکل مجزوم آن که با حذف نون اعراب است لاتعلموا می باشد. در گزینه ی ۱ الله مبتدا و در گزینه ی ۲ يعلم خبر و جمله ی فعلیه است و در گزینه ی ۳ انتم مبتداست.

آسان

۱۴ - گزینه ۲

هرگاه ترکیب اضافی و وصفی با هم بیایند ابتدا ترکیب اضافی و سپس ترکیب وصفی می آید بنابراین اسم اول: موصوف و مضاف است و اسم دوم مضاف الیه است و اسم سوم صفت یا نعت است:

نافذة (موصوف و مضاف) + البيت (مضاف الیه) + الكبيرة (صفت یا نعت) پس نافذة: به دلیل مضاف بودن ال و تنوین نگرفته است و به دلیل موصوف بودن از نظر: «مفرد / مؤنث / معرفه / مجرور» بودن با صفت خود الكبيرة مطابقت کرده است. «این نور از پنجره ی بزرگ خانه وارد می شود پس ما را سالم قرار می دهد.»

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی ۱: دماء الطاهرة ← الدماء الطاهرة (زیرا اگر ترکیب وصفی باشد، باید موصوف و صفت هر دو معرفه باشند) «این زمینی است که بر روی آن متواضعانه راه می روم زیرا آن با خون های پاک، پاک شده است.»

گزینه ی ۳: الورقتین النظیفه ← الورقتین النظیفین (زیرا موصوف و صفت در عدد یعنی مثنی بودن باید مثل هم باشند) «بر روی دو کاغذ پاکیزه نوشتم سپس آن دو را به معلم دادم.»

گزینه ی ۴: أصواتاً رائعاً ← أصواتاً رائعة (زیرا أصوات جمع غیر عاقل است و در حکم «مفرد مؤنث» است.) الدار الجمیل ← الدار الجميلة (زیرا الدار مؤنث معنوی (مجازی و سماعی) است) «صداها ی زیبایی را شنیدم هنگامی که به این خانه ی زیبا وارد شدم.»

متوسط

۱۵ - گزینه ۳

زیرا در جای خالی باید خبر مرفوع باشد لذا گزینه های ۲ و ۴ نادرست است و چون خبر مضاف به (شباب) است لذا از آخرش (ن) باید حذف شود.

آسان

۱۶ - گزینه ۴

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی ۱) ضیفان اثنتان ← ضیفان اثتان (معدود و عدد در اعداد ۱ و ۲ با هم از نظر جنس و عدد مطابقت می کنند و اعداد ۱ و ۲ در حکم صفت هستند) / سبع أولاد ← سبعة أولاد (اعداد ۳ تا ۱۰ مخالف جنسی معدود می آیند.)

گزینه ی ۲) تسع طلاب ← تسعة طلاب (اعداد ۳ تا ۱۰ مخالف جنسی معدود می آیند.)

گزینه ی ۳) کرسیان اثنتان ← کُرسیان اثنین (در این عبارت «کُرسیان» در نقش مفعول به آمده است بنابراین منصوب به اعراب ظاهری فرعی «پاء» باید بیاید و همچنین چون اعداد ۱ و ۲ با معدود خود حکم موصوف و صفت دارند بنابراین باید با هم مطابقت داشته باشد.) (در صورتی که کُرسیان = مذکر و اثنتان به صورت مونث آمده که غلط است)

متوسط

۱۷ - گزینه ۱

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی ۱: طلاب + صف + نا ← «طلاب» به «صف» اضافه شده و «صف» به «نا»، به همین ترتیب طلاب معرفه به اضافه است.

گزینه ی ۲: الناس : معرفه به «ال»

گزینه ی ۳: الطفلة : معرفه به «ال»

گزینه ی ۴: أنا : معرفه به ضمیر

متوسط

۱۸ - گزینه ۳

آیات مفعول به و منصوب است و به تبعیت از آن باید کثیره منصوب باشد. یعنی به شکل کثیره صحیح است. زیرا صفت از نظر اعراب با موصوف مطابقت دارد.

متوسط

۱۹ - گزینه ۴

تُعرفُ: فعل مجهول و نائب فاعل آن «الأشیاء» است. ترجمه: اشیاء با متضادشان شناخته می‌شوند.

متوسط

۲۰ - گزینه ۴

«أُصِبحْتُ» فعل ناقصه و اسمش ضمیر بارز «تُ» و «وَحِيداً» خبر آن و منصوب است.

نکته‌ی مهم درسی

چنانچه اسم افعال ناقصه ضمیر بارز یا مستتر باشد، خبر بر اسم آن مقدّم نمی‌شود و اسم منصوب پس از فعل ناقصه، عموماً خبر آن خواهد بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «فی هذا» خبر مقدم «إِنَّ» و «طالِبِينَ» اسم مؤخّر آن است.

گزینه‌ی ۲: «له» خبر مقدم «كانت» و «الشهادتُ» اسم مؤخّر آن است.

گزینه‌ی ۳: «فی بیده» خبر مقدم «كان» و «مُصباحٌ» اسم مؤخّر آن است.

متوسط

۲۱ - گزینه ۲

ساختار جمله با توجه به قید حَتَّى الآن برای گذشته است، لذا کاربرد فعل مضارع به همراه لَنْ که برای آینده به کار می‌رود نامناسب است.

متوسط

۲۲ - گزینه ۳

«أخوان و الاصدقاء» جمع مکسر می‌باشد.

در گزینه‌ی ۱: «ایران» در گزینه‌ی ۲: «مسائل» در گزینه‌ی ۴: «المسلمین و المسلمات» اعراب فرعی دارند.

آسان

۲۳ - گزینه ۱

وقتی «لم» بر سر فعل مضارع بیاید معنایش را به ماضی منفی تبدیل می‌کند، لذا با قید آینده به کار نمی‌رود. توجه شود لَمْ را با لَمْ اشتباه نگیریم.

متوسط

۲۴ - گزینه ۲

«تَوَلَّفَ» فعل مجهول است و نایب فاعل آن، ضمیر مستتر «هی» است که به جمع مکسر (کتب) بر می‌گردد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «تغرس» فعل مضارع مجهول و نایب فاعل آن «الأشجار» و از نوع اسم ظاهر است.

گزینه‌ی ۳: «أُنتخبوا» فعل ماضی مجهول و نایب فاعل آن ضمیر بارز «واو» است که مرجع آن هم «موظفون» است.

گزینه‌ی ۴: «یمنع» فعل مضارع مجهول است و نایب فاعل آن «الأطفال» و از نوع اسم ظاهر است.

متوسط

۲۵ - گزینه ۲

«رجالٌ» مبتدای مؤخّر و مرفوع و «صدقوا» جمله وصفیه و محلاً مرفوع است.

توجه شود فعلی که درباره‌ی اسم نکره توضیح دهد جمله وصفیه است و اعراب محلی دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «یا کلان» جمله وصفیه و محلاً منصوب به تبعیت از «حمارین» که مفعول است.

گزینه‌ی ۳: «قد توکلوا» جمله وصفیه و محلاً مجرور به تبعیت از «قوم» که مضاف الیه است.

گزینه‌ی ۴: «یدرسون» جمله وصفیه و محلاً مجرور به تبعیت از «تلامیذ» که مجرور به حرف جر است.

متوسط

۲۶ - گزینه ۳

در این گزینه بیّنن جمله‌ی وصفیه و محلاً منصوب است و الطبیعة مضاف الیه است پس صفت و مضاف الیه هر دو وجود دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: عاشق صفت است و مضاف الیه وجود ندارد.

گزینه‌ی ۲: الثانی صفت است و مضاف الیه وجود ندارد.

گزینه‌ی ۴: ضمیر ی و ه مضاف الیه هستند و صفت وجود ندارد.

۲۷ - گزینه ۳

اسم‌های غیر منصرف تنها در حالت جرّ، علامت اعرابشان فرعی است (به شرط نداشتن «ال» و مضاف نبودن).

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی ۱: «اسماعیل» مفعول به و منصوب و «اسحاق» معطوف به آن و منصوب است.

گزینه‌ی ۲: «رسائل» مبتدای مؤخر و مرفوع است. گزینه‌ی ۴: در این گزینه، اسم غیر منصوب به کار نرفته است.

۲۸ - گزینه ۱

اسم «لا» ی نفی جنس همیشه نکره است، بنابراین «السّیف» نادرست است، صحیح آن «سیف» می‌باشد. بعد از لای نفی جنس اسم با «ال»، اسم با تنوین و فعل و جار و مجرور نمی‌آید.

۲۹ - گزینه ۲

در گزینه ۱ «قوم» در گزینه ۳ «مَنْ» استفهام در گزینه ۴ «ظلم» نکره می‌باشند.

۳۰ - گزینه ۳

گزینه ۱: «مدافعو الحرم» درست است.

گزینه ۲: «تُتَحَمَّلُ» درست است (زمان فعل هنگام مجهول شدن تغییری نمی‌کند). زیرا فعل مضارع را به ماضی تبدیل کرده است.

گزینه ۴: «الْفَتْ» درست است چون «مقالات» جمع غیرانسان است پس فعل آن مفرد مؤنث به کار می‌رود.

پاسخنامه کلیدی

۱ - ۳	۶ - ۱	۱۱ - ۱	۱۶ - ۴	۲۱ - ۲	۲۶ - ۳
۲ - ۴	۷ - ۲	۱۲ - ۱	۱۷ - ۱	۲۲ - ۳	۲۷ - ۳
۳ - ۴	۸ - ۴	۱۳ - ۴	۱۸ - ۳	۲۳ - ۱	۲۸ - ۱
۴ - ۱	۹ - ۴	۱۴ - ۲	۱۹ - ۴	۲۴ - ۲	۲۹ - ۲
۵ - ۳	۱۰ - ۱	۱۵ - ۳	۲۰ - ۴	۲۵ - ۲	۳۰ - ۳